

Епоха офшорних компаній скінчилась?

Слід усвідомити, що щасливі часи офшорів закінчились! Ці слова я почув від інспектора федеральної податкової адміністрації, який нещодавно «зазирнув» до мого офісу для проведення аудиторської перевірки одного з моїх клієнтів. Гадаю, саме реалістичність цієї фрази спонукала мене поінформувати, зокрема, спільноту з пострадянського простору, в якій, наскільки мені відомо, існує багато таких структур.

Чому саме офшорні компанії ?

Зі свого досвіду можу сказати, що офшорними структурами найчастіше користуються скоріш мої закордонні клієнти, аніж швейцарські. Не буду стверджувати, що «добрі чемні швейцарці» не користуються ними, але користуються меншою мірою.

Є низка причин, які спонукають до створення компаній на острові або в якомусь «податковому раю» (інколи це зовсім маленький острів, який називають «купою брил»)! Будемо відвертими, найчастіше ті, хто любить повчати інших, самі виявляються поганими учнями, як говориться в старому прислів'ї: «Роби те, що я кажу, а не те, що я роблю». Наприклад, США - один з найпалкіших викривачів ухилення від сплати податків та ініціатор обмежень на міжнародному рівні, де при цьому можна створювати непрозорі структури, до прикладу, в штаті Делавер, і це лише якщо говорити про найбільш відомі з них.

Першою, хоча і не найважливішою причиною, є оподаткування. Адже зазвичай на таких островах, чи то в податкових гаванях, податкові ставки дуже низькі або взагалі відсутні. Таким чином, весь отриманий тут прибуток не оподатковується. Те ж переважно стосується і розподілення накопичених прибутків між власниками, чого не існує, наприклад, в наших країнах, де компанія сплачує податок на отриманий прибуток, а при розподіленні прибутку між її акціонерами часто сплачується ще й податок у джерела.

Друга причина - це те, що можна назвати «захистом майна». Наприклад, якщо йдеться про резидента країни з хиткою економікою, який хоче переконатись, що всі зароблені ним кошти з тієї чи іншої причини раптом не осіли в державній казні. Офшорна структура також може виявитись вдалим рішенням, якщо слід отримати все майно в цілому або його частину внаслідок можливого розлучення подружжя або в межах майбутнього спадку. Таким чином, йдеться про розкрадання майна за звичайною схемою, незалежно від того, чи є зрозумілими мотиви зацікавленої особи, чи ні.

В чому полягає проблема?

В наш час в умовах законодавства, що стає все більш жорстким, фінансові операції, які можна було б здійснювати в межах такої компанії, ускладнюються або навіть стають небезпечними, незалежно від того, чи йдеться про власника компанії чи ні. Але навіть якщо йдеться не про власника, а про особу, що проживає в Швейцарії (вважаю, що це також стосується інших країн ОЕСР), наслідків, зокрема податкових, може зазнати саме така особа, а не власник структури, який знаходиться за кордоном.

«Інструменти» боротьби

Я навмисно не торкатимусь можливих кримінальних наслідків судового позову.

Банки, принаймні ті, які працюють в країнах ОЕСР, впровадили нормативно-правові положення, які часто змінюються, і геть не в сторону пом'якшення. Ці положення спрямовані на попередження відмивання грошей при проведенні фінансових операцій та ухилення від сплати податків. Швейцарія, нажаль чи на щастя - це залежить від точки зору, завжди прагне бути «на найвищому рівні». Тому в деяких випадках фінансову операцію може просто бути заблоковано, якщо зацікавлена особа не пройде перевірку на відповідність вимогам банку!

В наш час навіть при здійсненні дійсних міжнародних торгових операцій банки часто вимагають документального підтвердження комерційного характеру таких операції (контракт, рахунок-фактура тощо).

Однак, на мою думку, основну «атаку» ведуть податківці. Сьогодні, беручи до уваги наслідки пандемії, країни як ніколи потребують фінансових коштів.

З огляду не це податкові органи особливу увагу приділятимуть податковим аспектам: чи не вдаєтесь ви до будь-яких податкових хитрощів, що завдають шкоди верховенству державної влади? При цьому податковий орган принципово не забороняє проведення фінансових операцій з офшорною компанією, лише виходячи з припущення, що такі операції не можуть бути шахрайськими. Зовсім ні, але податковий орган все ж дуже уважно стежить за такими операціями.

Податкова адміністрація насамперед зверне увагу на те, чи має торгова операція з офшорною компанією всі підтверджуючі і оформлені належним чином документи (наявність контракту і пільг щодо швейцарської компанії, відповідного рахунку-фактури, банківського переказу на рахунок компанії в країні її офіційної реєстрації) .

Якщо йдеться про офшорну компанію, податковий орган може вимагати інформацію про засновника, щоб мати можливість перевірити, чи не належить така компанія швейцарському акціонеру або його родичу (проблема ухилення від сплати податків). Інколи це є найскладнішим завданням, зокрема, зважаючи на те, що компанія знаходиться в «екзотичній» країні або під санкціями і не може надати доказових документів.

Тому якщо податковий інспектор не отримав належного підтвердження, він може вважати операцію (або операції) такою, що не є торговою. Одже, якщо йдеться про витрати, вони не будуть акцептовані як такі і не будуть вираховані з оподаткованого прибутку, і таким чином швейцарська компанія сплачуватиме більш високий податок. Більше того, в таких випадках неакцептовані витрати вважатимуться прихованими дивідендами, тобто оподатковуватимуться як прибуток акціонера. А за швейцарським законодавством такий прибуток може підлягати оподаткуванню попереднім податком (інакше кажучи – податком у джерела) з дивідендів, що являють собою неакцептовані витрати, який в Швейцарії становить 35%.

І це, нажаль, лише перше стягнення.

Якщо в подальшому виявиться, що акціонер швейцарської компанії також знаходиться в Швейцарії, ці приховані дивіденди будуть включені до його прибутку, і він сплатить податок з усього цього прибутку. І хоча в Швейцарії податкова ставка дещо зменшена для дивідендів, отриманих від пайової участі в компанії (для компаній, в яких акціонер володіє більше ніж 10% капіталу), загальні податкові наслідки такого включення дивідендів до прибутку можуть виявитись досить значними.

Щодо останнього пункту, хочу уточнити, що в разі виникнення сумнівів щодо фінансової операції, але не з офшорною компанією, а з фізичною особою, наслідки будуть такими ж самими. Наприклад, якщо швейцарська компанія сплачує будь-яку комісію або пільги будь-якій особі, яка проживає за кордоном, і якщо за дивним збігом обставин оплата здійснюється на банківський рахунок в країні, яка не є країною його проживання, або якщо виявиться, що отримувач платежу має близькі зв'язки з акціонером, виникають такі ж підозри та настають такі ж податкові наслідки, які зазначено вище.

Отже, ми дійшли висновку: будьте обережні при веденні бізнесу з офшорними компаніями, оскільки заплатите за це ви!